

D'Art

En encetar l'any 1933, la nostra visió global de les coses d'art no ha variat, és la de sempre. Creiem en la immutabilitat del camí a seguir, que en tot temps, mena a l'èxit gloriós els escollits per Déu, per a la creació de les manifestacions de la bellesa. Per això no sentim el nostre ànim deprimat per la desorientació que hom vol observar en el món de l'Art, conseqüència, al nostre entendre, de la saturació de l'ambient universal d'esforços, tragèdies i àdhuc procacitats si voleu, dels qui han pretès aconseguir, amb els mitjans més divergents, en plasmar en llurs obres i d'una manera més incoherent encara, en l'expressió de llurs sentiments, concretar una definitiva apreciació de la bellesa en el moment actual.

El simple retorn a la deixa de les pretèrites generacions, equivalent a l'afirmació que les actuals i futures són i seran impotents, no ens plau ni ho creiem un remei, com tampoc no neguem la total eficàcia dels treballs esmerçats pels qui, amb un fons d'aptitud i de neguiteig han fet les afirmacions de veure's ja en possessió de la veritat i sentint-se definidors, han plantat els penons del "cubisme", "fauvisme", etc.

La brillantor de les guspises de la forja on es modelen incessantment els genis, arriba fins a nosaltres. Esperem amb fe, l'ànim tranquil i l'esperit liberal.

EXPOSICIO BERGADA. — A casa nostra, en la gloriosa vida del CENTRE l'actuació de la Secció d'Art iniciadora un dia del ressorgiment ateneista de l'entitat, entusiasta, persistent i lloable sempre, ha tingut un altre encert en aconseguir que el nostre Tomàs Bergadà — un dels seus fundadors — exposés, individualment i per primera vegada, el conjunt de la seva obra.

Cal tenir en compte els caires del temperament d'en Bergadà perquè hom pugui explicar-se aquest retard i resistència.

Per una banda, essent un reverend admirador dels antics, profund coneixedor de llur tècnica i sensible a les excelses espiritualitats de les obres mestres dels grans genis de la pintura, considera — amb gran encert, — una profanació, intentar demostracions d'interpretació de ço que és una coincidència única d'aptituds i sentiments d'una època meravellosa de l'art pictòric.

Per altra banda la seva activíssima i meritòria tasca educadora, esmerçada

amb la intranquil·litat dels deures familiars l'ha constrenyit a l'aprofitament d'una hora, d'un moment, amb la tenacitat dels qui, per a ells, és una imperiosa necessitat plasmar en les teles l'instant d'emoció que la natura, arreu i sempre, fa sentir a tots els que la saben gaudir. Per això moltes, si no totes les obres exposades — uns setanta olis — són fruit d'una impressió ràpida, de factura tendra, espontània, on el nostre sol, el nostre aire i el cel nostre, amb les seves transparències lluminoses, de tonalitats finíssimes, hi estan magistralment interpretades i ben sentides.

Carles Capdevila diu de l'"impressionisme" del gran Joaquim Mir: "Que per pujar aquella pintura a quatre vents que era un cos a cos amb la llum en llibertat, tingué d'inventar-se un ordre cromàtic afinat a un diapasó personalíssims. Ell ha estat l'inventor, el creador més fecund del color". Nosaltres afegirem que esdeveniments de tal magnitud marquen una fita en la història de l'art d'un poble i són causa de la revisió de les valoritzacions i de les conseqüències naturals d'influència.

Un dia Mir i en Bergadà coincidiren en la contemplació irresistible de les tonalitats lluminoses de les nostres muntanyes. Una profunda admiració i una inesborrable amistat en resultaren. Del poder d'atracció d'aquell gran astre de la pintura moderna, Bergadà — per sort seva — se'n lliurà i no ha estat engolit ni anul·lat com tants d'altres "impressionistes" sense temperament, i amb el seu propi bagatge curull de tècnica i amb sensibilitat i picardia, segueix el seu camí atent sempre a les inquietuds modernes.

Qui s'interessi per la valorització de les coses d'art local, caldrà que tingui en compte l'alta personalitat artística d'en Bergadà. Si, aquest, es decidia a acudir a la pedra de toc barcelonina on la llaminera promiscuïtat informe, de la suficiència amb l'esnobisme, de les amistats amb les enveges, donen la patent per a la glòria i els diners, segurament prendria un relleu envejable la seva personalitat; però a nosaltres no ens és indispensable per a la nostra consideració.

Joan Rebull donà una delicada mostra de companyonia a en Bergadà i a la Secció d'Art del CENTRE. Exposà un bust i un capet de nens; un marbre i un bronze. Dues demostracions delicioses del seu mestratge, on la vida hi està amorosament i bellament reclosa per a sempre.

L'acte inaugural d'aquesta manifestació artística va ésser una prova de l'estima que la nostra ciutat sent per en Bergadà i la seva obra, així com l'àpat d'homenatge a l'artista, que per tal de celebrar l'èxit de la seva exposició fou organitzat per la Secció d'Art.

En ocasió d'aquesta exposició l'eminent crític d'art i pintor senyor Rafael Benet donà una interessantíssima conferència molt ben documentada amb l'enunciat de "Com s'ha produït l'avantguarda". Dedicà en començar un fervorós elogi a l'obra d'en Bergadà que acabava de veure i descabdellant el

tema de la conferència féu passar per la pantalla els exemples de les obres que cronològicament formen els esgraons de la història de l'art d'avantguarda, no endinsant-se gairebé en el propi criteri sobre elles i acabant amb unes paraules, emocionants i d'enyorança dedicades a l'antiga Roma.

EXPOSICIO ALVE VELDEMI. — El 14 de gener en el mateix saló d'actes del CENTRE aquest pintor italià va exposar una cinquantena de pintures a l'oli. Retrats, paisatges i la majoria flors. La impressió que ens causà la visió de les obres exposades, — fent consideracions de conjunt —, és que els notables efectes aconseguits en els contrastos i tonalitats, han estat preconcebuts, però no sentits executant l'obra. Les flors no es mostren tendres, cimbrejants, besades per la llum sinó isolades amb el seu forçat esplendor i re-closes per l'autor en un ambient de fredor i efectisme. El procediment emprat amb traça per l'artista per tal d'obtenir el relleu per mitjà de regrui-xos de pintura, ajuda a la creació d'aquest ambient d'artificiositat, que tras-pua també en les altres obres exposades, que escau, però, a les teles on l'au-tor aconsegueix en l'agrupament i en el color un bonic efecte decoratiu.

EXPOSICIO D'ART CATALA MODERN A AMSTERDAM. — Ha tingut lloc a Amsterdam, a les sales del famós marxant d'art antic i modern holandès senyor A. Vecht la inauguració de l'exposició d'art català modern organitzada per ell amb la col·laboració que ell mateix havia demanat de la Junta Municipal d'Art de Barcelona. Representava aquesta Junta a l'acte inaugural el nostre distingit amic senyor Joan Merli.

El catàleg dirigit i editat eurosament pel propi senyor Vecht, es constitueix dels artistes següents:

Pintors: Bosch-Roger, Domènec Carles, Joan Colom, Carme Cortés, Pere Créixams, Francese d'A. Galí, Salvador Dalí, Pere Daura, Francese Domingo, Feliu Elies, Josep Gausachs, Emili Grau-Sala, Manuel Humbert, Oleguer Junyent, Francese Labarta, Elisi Meifren, Joaquim Mir, Josep Mompou, Lluís Montaner, Xavier Nogués, Josep Obiols, Iu Pascual, M. Pidelaserra, Pere Pruna, Nicolau Raurich, J. Soler Diftent, Joaquim Sunyer, Josep de Togores, Miquel Villa.

Escultors: Eusebi Arbau, Joan Borrell i Nicolau, Josep Clarà, Apelles Fenosa, Pau Gargallo, Josep Granyer, Manolo, Josep Llimona.

Ceràmica: Josep Llorenç Artigues.

La premsa holandesa ha publicat gravats d'algunes obres d'aquesta exposició i comentaris admiratius per l'art dels artistes catalans i sobre el significat del moment actual de llur art, que farà molt pel seu reconeixement internacional.

EXPOSICIONS A BARCELONA. — En totes les galeries d'art barcelonines sovintegen les exposicions. Els moments actuals econòmicament crítics no són obstacle perquè els nostres artistes es posin en contacte amb el públic. És digna d'admiració aquesta persistència tant pels nostres artistes mostrant-nos els treballs llurs, com pel poble que manté aquest caliu indispensable i encoratjador pel sosteniment de la importància aconseguida per l'art a Catalunya.

El nostre parer sobre l'interès d'aquestes manifestacions d'art és de que els nostres artistes no ens presenten cap novetat en llurs concepcions, més bé ens sembla que es concentren en si mateixos cercant la superació de llur personalitat, dins les modalitats temperamentals de què ja ens han donat mostres. Una reconcentració espiritual sobre el passat, un moment reflexiu. Serà la futura promoció qui donarà peu a la discussió amb les demostracions de l'eternal inquietud?

Per a darrers de març Joaquim Mir anuncia una exposició de les seves últimes pintures. Com sempre, són esperades amb vivíssim interès les obres del gran colorista català. De moltes d'elles hem tingut el goig d'obtenir les primícies de la contemplació i com sempre també, en Mir ens ha captivat amb la llum i la color que en aquestes darreres produccions fa ressaltar d'una manera deliciosa, corprès de l'ambient clar, transparent i tranquil de l'alta muntanya contrastant fortament amb les lluminositats finament matisades de les copsades abans en la terra baixa per l'eminent artista, nostre benvolgut i admirat amic.

P.